

Бондаренко Т.О.

Щотижнева система завдань з курсу гармонії для II курсу ІТФ (дистанційне навчання)

1. Перший тиждень (13.03 – 20.03 2020)

Тема: Гармонія епохи Романтизму.

- Скласти письмово план доповіді відповідно до обраної теми («Гармонія Шуберта», «Гармонія Шопена», «Гармонія Ліста», «Гармонія Вагнера», «Гармонія Гріга»). Підібрати приклади з творів зазначених композиторів і проаналізувати особливості ладотональної організації, структури акордів, ладофункціональних зв'язків акордів, фактурного викладу, співвідношення гармонії і мелодії. Визначити роль гармонії у формотворенні (особливості тональних співвідношень, тонального розвитку, модуляційних процесів, способів модуляції).
- Проаналізувати за таким планом гармонію в Експромті Ля бемоль мажор Шуберта та Прелюдії № 9 Мі мажор Шопена.
- Написати прелюдію у тричастинній формі на основі заданого музичного матеріалу (за зразками, поданими у посібнику В.Беркова і О.Степанова «Задачі з гармонії» (2-е видання, М., 1973) – Додаток II).
- Грати на фортепіано модуляційні побудови у формі періоду: сі мінор - фа мінор (через енгармонізм зм. септакорду); Ре мажор – Фа мажор (через акорд мажоро-мінору).

2. Другий тиждень (20.03 – 27.03)

Тема: Гармонія в музиці другої половини ХІХ – початку ХХ ст.

- Підготувати доповідь за однією з тем: «Гармонія Чайковського», «Гармонія Мусоргського», «Гармонія Бородіна», «Гармонія Римського-Корсакова», «Гармонія М.Лисенка». Скласти план виступу, підібрати музичні приклади для аналізу та ілюстрації основних положень щодо гармонічної мови зазначеного композитора. Розглянути особливості ладотональної організації, структури акордів, ладофункціонального зв'язку акордів, співвідношення тональностей і тонального розвитку, модуляційного процесу. Визначити індивідуально-стильові риси гармонії композитора.
- Проаналізувати гармонію і визначити форму у творах: Ліст Сонет № 104; Чайковський «Січень» (з циклу «Пори року»); Мусоргський «Богатирські ворота» (з циклу «Картинки з виставки»); Бородін романс «Спляча княжна»; Лисенко Елегія для фортепіано.
- Письмова гармонізація мелодії (Берков В., Степанов О. «Задачі з гармонії». 2-е видання. М., 1973. Додаток I, задача № 3).

- Грати на фортепіано модуляційні побудови у формі періоду із використанням альтерованих акордів та акордів змішаного мажоромінору: мі мінор – Сі бемоль мажор (через енгармонізм м. маж. септакорду); Фа мажор – Мі мажор (через акорд мажоромінору).

Третій тиждень (27.03 – 3.04)

Тема: Гармонія в музичних стилях кінця ХІХ – поч. ХХ ст.

- Теоретичний матеріал: «Пізньоромантична гармонія (кінець ХІХ – початку ХХ століття)» (Ю. Холопов Гармонія. Практичний курс. Ч. І, розділ ІІІ, підрозділ 2. С. 307 - 366).
- Проаналізувати гармонію у творах: Дебюссі Прелюдія № 2 («Вітрила»), Прелюдія № 12 («Менестрелі»); Равель «Павана» для фортепіано; Скрябін Прелюдія № 2 ор.11; Рахманінов «Гумореска» для фортепіано. Визначити особливості ладової і тональної організації, характер співвідношення і взаємодії тонального і модального чинників ладового процесу; структуру акордів та їх фонічну складову, роль мелодичного фактору гармонії (лінійні функції). Розглянути засоби індивідуалізації тонально-гармонічної структури.
- Письмова гармонізація мелодії (Берков В., Степанов О. «Задачі з гармонії». 2-е видання. М., 1973. Додаток І, задача № 9).
- Створити музичну побудову у гомофонно-гармонічній фактурі на основі одного із симетричних ладів (1т. – 1т.; 1т. – ½ т.).

Література

1. Бершадская Т.С. Лекции по гармонии. – Л., 1985.
2. Курт Э. Романтическая музыка и ее кризис в «Тристане» Вагнера. – М., 1975.
3. Мазель Л.А. Проблемы классической гармонии. – М., 1972.
4. Очерки по гармонии в русской и советской музыке. Вып. 1-2. – М., 1985; вып. 3. – М., 1989.
5. Трёмбовельский Е. Стиль Мусоргского. Лад. Гармония. Склад. – М., 1999.
6. Українське музикознавство. (До 160-річчя від дня народження М.В.Лисенка). Вип.32. – К., 2003.
7. Холопов Ю.Н. Гармония. Практический курс. Часть 1. – М., 2003
8. Якубяк Ярема. Микола Лисенко і Станіслав Людкевич. – Львів, 2003.
9. Яроцинський С. Дебюсси. Импрессионизм и символизм. – М., 1978.